

COVID-19 - přehled nejvýznamnějších daňových a jiných úlev

Zpracoval: Petr Kout a Tomáš Líbal, **aktualizace k 2. 6. 2020**

PŘEHLED JE ZPRACOVÁN PŘEDNOSTNĚ ZA ÚČELEM INFORMOVÁNÍ NAŠICH KLIENTŮ. BEZPLATNĚ JEJ NABÍZÍME K POUŽITÍ I OSTATNÍM ZÁJEMCŮM. AUTOŘI NENESOU ŽÁDNOU ODPOVĚDNOST ZA JEHO POUŽITÍ, SPRÁVNOST A ÚPLNOST.

Daně z příjmů

- Lhůta pro podání přiznání se neprodlužuje, ale **promíjí se pokuta za opožděné tvrzení daně** (pozdní podání přiznání) k dani z příjmů fyzických osob a k dani z příjmů právnických osob **za podmínky**, že k podání přiznání dojde do 1. 7. 2020 včetně. Uvedená úleva se nevztahuje na poplatníky s hospodářským rokem a dále na poplatníky s prodlouženou lhůtou pro podání přiznání (audit, přiznání podává daňový poradce), kde platí termín pro podání 1. 7. 2020.
- U poplatníků – viz bod 1 se **promíjí se úrok z prodlení za pozdní úhradu daně** (doplatku daně) z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob **za podmínky**, že k doplacení daně dojde do 1. 7. 2020 včetně.
- **Není třeba** o prominutí **žádat** a není nutné dokládat souvislost pozdního podání či pozdní úhrady daně s nouzovým stavem. **Při podání přiznání po 1. 7. 2020, resp. při doplacení daně po 1. 7. 2020, se sankce uplatní, a to za období od 1. 4. 2020!**
- Má-li poplatník **přeplatek na dani** a podá přiznání až po 1. 4. 2020, vrátí správce daně přeplatek do 30 dnů od data skutečného podání přiznání.
- Všechny právnické i fyzické osoby, které mají povinnost hradit první pololetní nebo druhou čtvrtletní **zálohu na daň** z příjmů splatnou ke dni 15. 6. 2020, jsou zproštěny povinnosti tuto zálohu platit.
- Liberační ustanovení se **netýkají** oznamovací povinnosti fyzických osob podle § 38v zákona o daních z příjmů. Lhůta pro **oznámení osvobozených příjmů** z roku 2019, pokud překročí osvobozený příjem 5 mil. Kč. Oznámení je nutné podat ve „standardní lhůtě“ zpravidla do 1. 4. 2020. Při neplnění povinnosti včas je teoreticky možné žádat o prominutí pokuty.
- Prominutí pokuty za opožděné tvrzení daně (bez nutnosti prokazování souvislosti s nouzovým stavem) se týká také podání **vyúčtování srážkové daně** (tzv. „žluté“) za rok 2019, pro jehož podání za rok 2019 platí lhůta 1. 4. 2020. Pokud bude vyúčtování podáno do 1. 7. 2020, bude automaticky prominuta pokuta za opožděné tvrzení daně.
- Na **vyúčtování zálohové daně** z příjmů ze závislé činnosti (tzv. „růžové“) se prominutí pokuty za opožděné tvrzení daně **nevztahuje**.
- Avizován je možný zpětný odpočet daňové ztráty. Pokud za rok 2020 bude poplatníkovi vyměřena daňová ztráta, bude ji možné zpětně uplatnit v dodatečném daňovém přiznání za rok 2019 a 2018 a požádat o vrácení přeplatku na dani. Změna bude vyžadovat novelu zákona.
- Od daně z příjmů fyzických osob se osvobozuje v roce 2020 příjem z dotace v rámci dotačního programu Ministerstva průmyslu a obchodu „Ošetrovné“ pro OSVČ. Neuvádí se v přiznání k dani z příjmů fyzických osob.
- Kompenzační bonus není zdanitelným příjmem OSVČ. Neuvádí se v přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

Kompenzační bonus

Subjektem kompenzačního bonusu je **OSVČ** podle zákona upravujícího důchodové pojištění (živnostník, samostatný zemědělec, autor nebo umělec, znalec, tlumočník, veterinář, lékař, poskytovatel zdravotní péče, architekt, daňový poradce, společník v.o.s., komplementář k.s. a podobně). OSVČ je osoba, která ukončila povinnou školní docházku, dosáhla věku aspoň 15 let, a buď **vykonává vlastním jménem** samostatnou výdělečnou činnost, nebo **spolupracuje** při výkonu samostatné výdělečné činnosti, pokud na ni lze rozdělovat příjmy dosažené výkonem této činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení.

Podmínky pro získání kompenzačního bonusu:

1. Vykonávaná činnost nebo spolupráce je **činností hlavní**. Vykonávaná činnost nebo spolupráce může být i **činností vedlejší**, pokud OSVČ současně nevykonává zaměstnání, ze kterého vzniká účast na nemocenském pojištění (pracovní poměr, dohoda o pracovní činnosti při dostatečném příjmu, členové statutárních a kontrolních orgánů). Podmínky tedy splňují například OSVČ pobírající invalidní nebo starobní důchod, OSVČ do 26 let věku (nezaopatřené dítě) nebo OSVČ s rodičovským příspěvkem apod.
2. OSVČ byla **aktivní k 12. 3. 2020**. Případně může jít také o OSVČ, jejíž činnost byla přerušena kdykoliv po 31. 8. 2019 (sezónní podnikání). Kompenzační bonus se však vyplácí za ty kalendářní dny, kdy žadatel neměl pozastavenou živnost a neměl podporu v nezaměstnanosti.
3. Subjekt kompenzačního bonusu **nemohl** samostatnou výdělečnou činnost **zcela nebo z části vykonávat** nad míru obvyklou v důsledku ohrožení zdraví nebo krizových opatření (uzavření či omezení činnosti provozovny, karantény, péče o dítě, omezení poptávky nebo dodávek).

Prvním bonusovým obdobím je období **od 12. 3. do 30. 4. 2020**, celková částka za plný počet dnů je **25 000 Kč** (500 Kč za každý kalendářní den bonusového období). Kompenzační bonus se vyplácí za ty kalendářní dny, za které žadatel neobdržel podporu v nezaměstnanosti.

Zjistí-li správce bonusu na základě postupu k odstranění pochybností nebo na základě daňové kontroly, že nebyly splněny podmínky pro vznik nároku na kompenzační bonus a kompenzační bonus nebyl vyměřen ve správné výši, doměří daň ve výši rozdílu vyměřeného kompenzačního bonusu a částky nově zjištěné. Penále (20 % z doměřené částky) se nevyměří.

Splnění podmínek dokládá žadatel čestným prohlášením v žádosti s uvedením bankovního účtu, na který má být kompenzační bonus uhrazen. **Žádost** o kompenzační bonus lze podat nejpozději do 60 dnů po skončení bonusového období (tj. do 29. 6. 2020), jinak nárok zaniká.

Žádosti lze podat e-mailem (elektronická kopie dokumentu opatřeného vlastnoručním podpisem), poštou, prostřednictvím datové schránky či prostřednictvím aplikace EPO, na podatelkách a ve sběrných boxech umístěných před finančními úřady.

Nově je možnost požádat o kompenzační bonus u **OSVČ, které se na malý úvazek věnují pedagogické činnosti** (např. fyzioterapeuty, specialisty IT či výkonné umělce), **u pěstounů a dobrovolníků pečovatelské služby**.

Zavádí se **druhé bonusové období** 1. 5. - 8. 6. 2020. Případné **třetí bonusové období** 9. 6. - 31. 8. 2020 může stanovit vláda svým nařízením, ale pouze na dny trvání krizových opatření.

Žádost o kompenzační bonus se podává samostatně za jednotlivá bonusová období. V případě, že bude podána **jedna žádost** týkající se dvou bonusových období, posoudí se

jako dvě žádosti obsažené v jednom podání. **Druhá a další žádost** o kompenzační bonus se považuje za změnu žádosti první.

Rozšiřuje se okruh **subjektů kompenzačního bonusu na fyzické osoby - společníky s.r.o.** založené za účelem dosažení zisku za podmínek, že

- **s.r.o. má maximálně dva společníky fyzické osoby**, kde podíl není reprezentován kmenovým listem nebo
- **společníci jsou členové jedné rodiny** (příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle zákona upravujícího registrované partnerství), kde podíl není reprezentován kmenovým listem
- společník s.r.o.
 - **plní výše uvedené podmínky ke dni 12. 3. 2020**
 - **nevykonává činnost, v jejímž důsledku je účasten nemocenského pojištění jako zaměstnanec**, s výjimkou dané s.r.o.
 - **byl ke dni 12. 3. 2020 daňovým rezidentem ČR**, nebo byl **nerezidentem ČR**, který předpokládá, že splní všechny podmínky pro uplatnění snížení daně za zdaňovací období roku 2020 podle § 35ba/2 ZDP (slevy na dani pro poplatníky DPFO)

Subjektem kompenzačního bonusu nemůže být společník s.r.o., která v bonusovém období

- **byla v úpadku** nebo **v likvidaci** nebo
- byla **nespolehlivým plátcem** nebo **nespolehlivou osobou** podle ZDPH
- **obrat** (výnosy celkem) za předchozí skončené zdaňovací období DPPO (obvykle r. 2019) **nepřekročil 180 tis. Kč**, nebo za první dosud neskončené zdaňovací období se takový obrat předpokládá (u nově vzniklých s.r.o.)
- **nebyla ke dni 12. 3. 2020 daňovým rezidentem ČR**, nebo jiného členské státy EU

Je-li **fyzická osoba společníkem ve více s.r.o.**, nárok na kompenzační bonus je jen **jednou** a splnění podmínek je vázáno na s.r.o., které se žádost o kompenzační bonus týká.

Kompenzační bonus nelze nárokovat za kalendářní dny, kdy s.r.o. na společníka **čerpala podporu v rámci programu Antivirus**.

Je-li **společník s.r.o. zároveň OSVČ**, vzniká **nárok na kompenzační bonus pouze jednou** (kompenzační bonus kompenzuje výpadky příjmů konkrétní fyzické)

Není vyloučena **kombinace** u jedné fyzické, kdy za část bonusového období bude čerpán KB na OSVČ a část jako společník s.r.o.

Žádost podává společník s.r.o. správci daně v místě svého trvalého bydliště (pobytu), nikoliv správci daně podle sídla s.r.o.

Žádost o kompenzační bonus <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/nouzovy-stav/kompenzace-osvc/Zadost-pro-OSVC/Zadost-interaktivni-PDF>

Pokyny k vyplnění žádosti o kompenzační bonus

<https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-pro-media/Pokyny-k-vyplneni-zadosti.pdf>

Zdravotní pojištění

1. OSVČ

- Novela zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění umožňuje všem OSVČ u všech zdravotních pojišťoven **podat přehled za rok 2019 do 3. 8. 2020. Doplátek pojistného** bez penále je splatný do 8 dnů od data podání přehledu, nejpozději do 11. 8. 2020.
- Má-li OSVČ povinnost platit **měsíční zálohu 2 352 Kč a nižší**, nemusí platit zálohy za měsíce **březen až srpen 2020**. Zálohy jsou prominuty. Pokud již za březen zálohu OSVČ zaplatila (většinou ano), považuje se březnová úhrada za zálohu na září 2020. V praxi to bude znamenat neplatit zálohy v průběhu měsíců duben až září 2020 při obvyklém placení záloh pozadu za předchozí kalendářní měsíc.
- OSVČ, které platí měsíční zálohy na pojistné na zdravotní pojištění **vyšší** než minimální, jsou v měsících březen až srpen 2020 prominuty zálohy ve výši minimálního vyměřovacího základu, ale budou muset **zaplatit rozdíl mezi výší své vypočtené zálohy na pojistné a výší minimálního pojistného**. V uvedených měsících však nemusí nic odvádět na účet pojišťovny. Částku, kterou by OSVČ za březen až srpen 2020 zaplatily nad výši minimálních záloh, mohou doplatit až po podání přehledu o příjmech a výdajích za rok 2020.
- **Částka, kterou OSVČ odvádí nad minimální měsíční pojistné na zdravotní pojištění, tedy není prominuta, ale pouze je její platba odložena až po podání přehledu za rok 2020.** Rozdíl mezi výší dosud odváděné zálohy a výší minimálního pojistného však OSVČ může uhradit kdykoli (po částech i najednou) během roku 2020, čímž se vyhne nutnosti zaplatit velký doplatek na pojistném v roce 2021.

2. Platby pojistného za zaměstnance

Platby pojistného za zaměstnance za období březen až srpen 2020 nejsou prominuty. U pozdních plateb nebude vymáháno penále. Penále, které je příslušenstvím pojistného za období od začátku března 2020 do konce srpna 2020, se do 21. září 2020 nepoužije.

Důchodové pojištění

1. OSVČ

- OSVČ, která podává přiznání k dani z příjmů ve standardním termínu, musí **přehled** podle platné právní úpravy podat **do 4. 5. 2020**. Česká správa sociálního zabezpečení uvádí v informacích zveřejněných na webových stránkách možné prodloužení termínu pro podání přehledu za rok 2019 na **3. 8. 2020**. Ke stejnému datu ČSSZ připouští bez sankce **doplatit i pojistné** za rok 2019. Dá se předpokládat, že odklad do 3. 8. 2020 bude všeobecně akceptován.
- Za měsíce **březen až srpen 2020** se nemusí platit **zálohy** bez dalších podmínek, resp. zálohy se zcela promíjí. Protože záloha na březen 2020 měla být a většinou byla zaplacená do 20. 3. 2020, započte se zaplacená záloha na březen 2020 na září 2020. Ve svém důsledku se tedy nemusí OSVČ platit zálohy v měsících duben až září 2020.
- Při **vyúčtování pojistného v přehledu za rok 2020** se při výpočtu pojistného odečte mimo uhrazených záloh za ostatní měsíce roku 2020 za každý měsíc březen až srpen 2020 částka ve výši minimálního pojistného. Pro osoby s vedlejší činností (důchodci, zaměstnanci, nezaopatřené děti apod.) to znamená, že se pojistné sníží za každý uvedený měsíc o 1 018 Kč, u OSVČ s hlavní činností o 2 544 Kč.

2. Platby pojistného za zaměstnance

Platby pojistného za zaměstnance nejsou prominuty. Umožňuje se **odložení plateb pojistného se sníženou sankcí penále na 20 %** (20 % z 0,05 % za den), tj. 0,01 % za den (cca 4 % p.a.). Úprava se týká pojistného splatného do 20. 6. 2020 (pojistné za 5/2020), do 20. 7. 2020 (pojistné za 6/2020) a do 20. 8. 2020 (pojistné za 7/2020).

Podmínkou pro snížení penále je, že **zaměstnavatel za 5 - 7/2020 odvedl pojistné, které jsou povinni platit jeho zaměstnanci**, ve „standardní“ stanovené lhůtě a **vzniklý dluh bude uhrazen nejpozději do 20. 10. 2020**. Snížené penále, které ve svém úhrnu nepřesáhne částku 1 000 Kč, se odepíše k tíži příslušného orgánu sociálního zabezpečení.

Při nesplnění podmínek bude dlužné pojistné podléhat standardní výši penále.

DPH

- Za období od 1. 3. 2020 do 31. 7. 2020 se promíjí pokuta za **pozdní podání kontrolního hlášení**, a to bez nutnosti dokládat souvislost s nouzovým stavem. Prominutí se ale vztahuje jen na případ, kdy před podáním kontrolního hlášení není plátce vyzván k jeho podání.
- **Nepromíjí se** pokuta za opožděné podání přiznání k DPH a úroky z prodlení za pozdní úhradu DPH.
- Plátce má i nadále možnost individuálně **požádat buď o posečkání daně, včetně úhrady daně ve splátkách**, nebo o prominutí úroků z prodlení. Pokud bude jedna z těchto žádostí kladně vyřízena, automaticky se plátcům promíjí i pokuta za opožděné tvrzení daně.
- **Prominutí DPH plátcům při bezúplatném dodání vyjmenovaného zboží**, např. testovacích souprav COVID-19, ochranných pomůcek (roušky, brýle, obličejové štíty, rukavice), teploměrů, plicních ventilátorů a dalšího zdravotnického materiálu, dezinfekčních prostředků **v souvislosti se šířením viru SARS-CoV-2**. V případě, že plátce dodá bezúplatně zboží a bude se na něj vztahovat prominutí podle tohoto rozhodnutí, bude mu nárok na odpočet daně u přijatého zdanitelného plnění zachován. Vymezení okruhu zboží, na které se prominutí vztahuje, vychází ze seznamu „Sazební zařazení zdravotnického materiálu v souvislosti s COVID-19 do nomenklatury HS“, zveřejněného na stránkách Celní správy České republiky – zveřejněno zde https://www.celnisprava.cz/cz/clo/sazebni-zarazeni-zbozi/spolecny-celni-sazebnik-es/Spolen%20celn%20sazebnk%20EU%20platn%20pro%20rok%202016/HS_Classification_COVID-19.pdf. Při dodání zboží, které má být použito pro výrobu dezinfekčních prostředků, je daň z přidané hodnoty prominuta pouze tehdy, pokud je dané zboží určeno k výrobě dezinfekčního prostředku, na který se toto prominutí primárně vztahuje, a zároveň je dodáno výrobcem, který je oprávněn na základě příslušných právních předpisů dezinfekční prostředky vyrábět.
- Promíjí se DPH v případě **poskytnutí daru** (např. zdravotnický materiál, občerstvení apod.)
 - **poskytovatelům zdravotních služeb** (FO nebo PO, která má toto oprávnění),
 - základním (hasiči, záchranná služba, policie ČR) **složkám integrovaného záchranného systému,**
 - **Armádě České republiky,**
 - **zařízením sociálních služeb** (např. stacionáře, domovy pro seniory, azylové domy, noclehárny, intervenční centra, zařízení následné péče apod.),
 - ať už ve formě bezúplatného dodání zboží nebo poskytnutí služby.

Může se jednat i o **dary poskytnuté jejich zaměstnancům, klientům nebo dobrovolníkům**, kteří pro ně pracují.

- Z důvodu snížení administrativní zátěže je vycházeno z předpokladu, že bezúplatně poskytované zboží a služby, které jsou vyjmenovaným kategoriím subjektů poskytovány v období nouzového stavu, souvisí s opatřeními pro zastavení šíření viru SARS-CoV-2.

Daň z nabytí nemovitých věcí

Plošně se promíjí pokuta za pozdě podané daňové přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí za podmínky, že přiznání mělo být podáno ve lhůtě 31. 3. až 31. 7. 2020, pokud bude podáno **do 31. 8. 2020**. Plošně se promíjí úrok z prodlení a úrok z posečkané částky, pokud bude daň uhrazena do 31. 8. 2020.

Daň silniční

U daně silniční se promíjí daňovým subjektům příslušenství daně spojené s pozdní úhradou záloh na daň splatných do 15. 4. 2020 a do 15. 7. 2020, dojde-li ke splnění platebních povinností nejpozději do 15. 10. 2020. Umožňuje se tedy uhradit tyto zálohy na dani silniční později bez sankce, jestliže k úhradě dojde nejpozději do 15. 10. 2020. Uvedené prominutí se vztahuje i na případy, kdy bylo povoleno posečkání s placením těchto záloh na delší období než do dne 15. 10. 2020 a daňový subjekt přesto zálohy na dani silniční do 15. 10. 2020 uhradí.

EET

Pro období do 31. 12. 2020 se stanoví výjimka pro všechny povinnosti plynoucí pro subjekty těchto povinností, tedy poplatníky daně z příjmů, a to s výjimkou povinností zacházet s autentizačními údaji, certifikátem pro evidenci tržeb a blokem účtenek tak, aby předešli jejich zneužití. Pozastavení znamená, že žádný poplatník (1. – 3. vlna) **nebude muset evidovat své tržby do konce roku 2020**. Evidence tržeb nebude v uvedeném období kontrolována.

Správní poplatky

Promíjí se správní poplatek spojený s vydáním potvrzení o bezdlužnosti nebo o stavu osobního daňového účtu u žádostí podaných 15. 4. – 31. 7. 2020. Souvislost s dopady šíření viru SARS-CoV-2 nebude s ohledem na administrativní dopady prokazována.

Rozhodování právnických osob a konání valných hromad

- Orgán právnické osoby může, s ohledem na zákaz shromažďování, rozhodovat mimo zasedání v písemné formě nebo s využitím technických prostředků i tehdy, nepřipouští-li to zakladatelské právní jednání. Rozhodování je možné prostřednictvím telekonferenčních či videokonferenčních aplikací (např. Skype), aby byla zajištěna identifikace členů orgánu.
- V době trvání mimořádného opatření při epidemii nemusí být valná hromada kapitálové společnosti (a.s., s.r.o.) a členská schůze družstva svolána v zákonné šestiměsíční lhůtě od skončení účetního období za účelem projednání řádné účetní závěrky.
- Šestiměsíční lhůta po skončení účetního období stanovená ZOK se prodlužuje do uplynutí doby 3 měsíců ode dne skončení mimořádného opatření při epidemii.
- Nejzazším termínem pro projednání řádné účetní závěrky je 31. 12. 2020.

ZÁKLADNÍ PŘEHLED PŘEDPISŮ

Zákon č. 134/2020 Sb. - novela zdravotní pojištění

Zákon č. 136/2020 Sb. - zákon o některých úpravách v sociálním pojištění

Zákon č. 137/2020 Sb., ve znění **zákona č. 263/2020 Sb.** - zákon o některých úpravách v evidenci tržeb

Zákon č. 159/2020 Sb., **ve znění zákona č. 234/2020 Sb.**, **ve znění zákona č. 262/2020 Sb.**, - zákon o kompenzačním bonusu ...

Zákon č. 191/2020 Sb. - zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a exekučního řádu

Finanční zpravodaj č. 4/2020

- Rozhodnutí o prominutí příslušenství daně a správního poplatku z důvodu mimořádné události
- Pokyn č. GFŘ-D-44 k promíjení úroku z prodlení, úroku z posečkané částky a pokuty za nepodání kontrolního hlášení

Finanční zpravodaj č. 5/2020

- Rozhodnutí o prominutí příslušenství daně, zálohy na daň a správního poplatku z důvodu mimořádné události
- Rozhodnutí o prominutí úroku z prodlení, který vznikl z důvodu opravy zálohy na daň/daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti provedené plátcem daně podle § 38i zákona o daních z příjmů v případě zpětného prokázání povinného zahraničního pojištění poplatníka, z důvodu nesrovnalosti vyplývající z uplatňování daňových zákonů

Finanční zpravodaj č. 6/2020

- Rozhodnutí o prominutí daně a příslušenství daně z důvodu mimořádné události

Finanční zpravodaj č. 7/2020

- Rozhodnutí o prominutí daně z přidané hodnoty a správního poplatku z důvodu mimořádné události

SLEDUJTE AKTUÁLNÍ VÝVOJ ZMĚN V DAŇOVÝCH A JINÝCH ÚLEVÁCH!

Vybrané webové stránky

Finanční správa

<https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/nouzovy-stav>

Připravovaný kompenzační bonus pro OSVČ

<https://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?O=8&T=808>

<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/mf-spousti-primou-podporu-pro-zasazene-o-38055>

<https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/komunikace-s-verejnosti/casto-kladene-otazky/kompenzacni-bonus-pro-osvc-ve-vysi-25-ti-38072>

Česká správa sociálního zabezpečení

<https://www.cssz.cz/>

Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky

<https://www.vzp.cz/covid-19>

Ministerstvo zdravotnictví – mimořádná opatření

<https://koronavirus.mzcr.cz/category/mimoradna-opatreni/>